Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

KOMISJONI OTSUS,

2. märts 2011,

millega muudetakse otsust 2008/456/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 574/2007/EÜ (millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Välispiirifond aastateks 2007–2013) rakenduseeskirjad liikmesriikide haldus- ja kontrollisüsteemide, haldus- ja finantsjuhtimise reeglite ning fondist kaasrahastatavate projektide kulude abikõlblikkuse kohta

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 1160 all)

(ainult bulgaaria-, eesti-, hispaania-, hollandi-, inglis-, itaalia-, kreeka-, leedu-, läti-, malta-, poola-, portugali-, prantsus-, rootsi-, rumeenia-, saksa-, slovaki-, sloveeni-, soome-, tšehhi- ja ungarikeelne tekst on autentsed)

(2011/148/EL)

(ELT L 61, 8.3.2011, lk 28)

Parandatud:

►**C1** Parandus, ELT L 104, 20.4.2011, lk 46 (2011/148/EL)

▼B

KOMISJONI OTSUS,

2. märts 2011,

millega muudetakse otsust 2008/456/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 574/2007/EÜ (millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" raames Välispiirifond aastateks 2007–2013) rakenduseeskirjad liikmesriikide haldus- ja kontrollisüsteemide, haldus- ja finantsjuhtimise reeglite ning fondist kaasrahastatavate projektide kulude abikõlblikkuse kohta

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 1160 all)

(ainult bulgaaria-, eesti-, hispaania-, hollandi-, inglis-, itaalia-, kreeka-, leedu-, läti-, malta-, poola-, portugali-, prantsus-, rootsi-, rumeenia-, saksa-, slovaki-, sloveeni-, soome-, tšehhi- ja ungarikeelne tekst on autentsed)

(2011/148/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 574/2007/EÜ, millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" raames Välispiirifond aastateks 2007–2013, ([1]) eriti selle artiklit 25 ja artikli 37 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Arvestades Välispiirifondi käivitamise järel saadud kogemusi, on asjakohane selgitada komisjoni otsuses 2008/456/EÜ ([2]) sätestatud kohustusi seoses läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimisega projektide rakendamisel.

(2) Liikmesriigid on kohustatud iga-aastaste programmide rakendamise kohta aru andma. Seepärast on asjakohane selgitada, millist teavet liikmesriigid peavad esitama.

(3) Selleks et vähendada liikmesriikide halduskoormust ja tagada suurem õiguskindlus, tuleks muuta Välispiirifondist kaasrahastatavate meetmete kulude abikõlblikkust käsitlevad eeskirjad lihtsamaks ja selgemaks.

(4) Enamikku käesoleva otsusega tehtavaid muudatusi tuleks kohaldada viivitamatult. Kuid kuna 2009. ja 2010. aasta programmid on pooleli, on asjakohane kohaldada Euroopa Välispiirifondist kaasrahastatavate meetmete kulude abikõlblikkust käsitlevaid täiendatud eeskirju alates 2011. aasta programmist. Sellegipoolest tuleks anda liikmesriikidele võimalus kohaldada nimetatud eeskirju teatavatel tingimustel varem.

(5) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt on Taani otsuse nr 574/2007/EÜ oma siseriiklikus õiguses rakendanud ning seetõttu on kõnealune otsus Taani suhtes siduv.

([1]) ELT L 144, 6.6.2007, lk 22.
([2]) ELT L 167, 27.6.2008, lk 1.

▼B

(6) Käesolev otsus on nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendus, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes ([1]) ja nõukogu hilisemale 22. detsembri 2004. aasta otsusele 2004/926/EÜ Schengeni *acquis*' osade jõustamise kohta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis ([2]). Seetõttu pole otsus Ühendkuningriigi suhtes siduv ega kohaldatav.

(7) Käesolev otsus on nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendus, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes ([3]). Seetõttu pole otsus Iirimaa suhtes siduv ega kohaldatav.

(8) Islandi ja Norra puhul kujutab otsus nr 574/2007/EÜ endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendust Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu tähenduses (mis käsitleb nimetatud kahe riigi ühinemist Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega), ([4]) mis kuuluvad nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ (Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([5]) artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondadesse.

(9) Šveitsi puhul kujutab otsus nr 574/2007/EÜ endast Schengeni *acquis*' nende sätete edasiarendamist vastavalt Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule viimase ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis kuuluvad valdkonda, millele on osutatud Euroopa Ühenduse nimel kõnealusele lepingule allakirjutamist ning selle teatavate sätete ajutist kohaldamist käsitleva nõukogu otsuse artikli 4 lõikes 1.

(10) Käesoleva otsusega sätestatud meetmed on kooskõlas solidaarsuse ja rändevoogude juhtimise ühiskomitee arvamusega, mis loodi otsusega nr 574/2007/EÜ.

(11) Seepärast tuleks otsust 2008/456/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2008/456/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 9 lõike 1 teine lause asendatakse järgmisega:

„Pakkumiskutse sisu iga oluline muudatus avaldatakse samadel tingimustel."

([1]) ELT L 131, 1.6.2000, lk 43.
([2]) ELT L 395, 31.12.2004, lk 70.
([3]) ELT L 64, 7.3.2002, lk 20.
([4]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.
([5]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

▼B

2) Artikkel 11 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 11

Rakenduslepingud

Projektide rakenduslepingute sõlmimisel toimivad riik, piirkondlikud või kohalikud ametiasutused, avalik-õiguslikud isikud, mitmest nimetatud ametiasutusest või avalik-õiguslikust isikust moodustatud ühendused kooskõlas Euroopa Liidu ja liikmesriigi hankemenetluse normide ja põhimõtetega.

Muud üksused peale esimeses lõigus nimetatute sõlmivad projektide rakenduslepingud pärast asjakohast avalikustamist, et tagada läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtte täitmine. Lepingud väärtusega alla 100 000 euro võidakse sõlmida tingimusel, et asjaomane üksus on küsinud vähemalt kolm pakkumist. Lepingute suhtes, mille väärtus ei ületa 5 000 eurot, ei kehti mingeid menetluslikke kohustusi, ilma et see piiraks liikmesriigi eeskirjade kohaldamist.”

3) Artikli 21 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Vastutav asutus peab teavitama komisjoni ametliku kirja teel haldus- ja kontrollisüsteemi igast olulistest muudatusest ning saatma komisjonile haldus- ja kontrollsüsteemide täiendatud kirjelduse hiljemalt sellise muudatuse jõustumise ajal.”

4) Artikli 24 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Edu- ja lõpparuannetega seotud finantstabelites liigendatakse summad nii strateegiasuunistes määratud prioriteetide kui ka konkreetse prioriteedi järgi.”

5) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse järgmised laused:

„Auditeerimisstrateegia muudatused, mis on esitatud põhiõigusakti artikli 32 lõike 1 punkti c kohaselt ja mille komisjon on heaks kiitnud, esitatakse komisjonile võimalikult kiiresti. Täiendatud auditeerimisstrateegia kehtestatakse vastavalt VI lisas esitatud näidisele, märkides ära tehtud täiendused.”;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Auditeerimisasutus esitab aasta auditeerimiskava 2010. aastast alates enne iga aasta 15. veebruari, välja arvatud juhul, kui viimase kahe komisjoni poolt heakskiidetud aastaprogrammi puhul ei ületa komisjoni aastamakse 1 miljonit eurot. Auditeerimiskava kehtestatakse vastavalt VI lisas esitatud näidisele. Liikmesriigid ei pea iga-aastaste auditeerimiskavade esitamisel auditeerimisstrateegiat uuesti esitama. Põhiõigusakti artikli 32 lõikes 2 sätestatud ühise auditeerimisstrateegia korral võib esitada ühise aasta auditeerimiskava.”

6) Artikkel 26 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 26

Sertifitseerimisasutuse koostatavad dokumendid

1. Põhiõigusakti artikli 41 lõikes 4 nimetatud teise eelmakse taotlusele lisatava tõendusmaterjali koostab sertifitseerimisasutus ja vastutav asutus esitab selle komisjonile VIII lisas esitatud kujul.

▼B

2. Põhiõigusakti artikli 42 lõike 1 punktis a nimetatud lõppmakse taotlusele lisatava tõendusmaterjali koostab sertifitseerimisasutus ja vastutav asutus esitab selle komisjonile IX lisas esitatud kujul.”

7) Artikkel 37 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 37

Elektrooniline andmevahetus

Teavet edastatakse lisaks 3. peatükis nimetatud dokumentide nõuetekohaselt allkirjastatud paberversioonidele ka elektroonilisel teel.”

8) Artikli 40 lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) N (*) + 2 aasta 30. juunit, kui tegemist on mis tahes muude lisakuludega.

(*) „N” on aasta, mis on esitatud liikmesriikide aastaprogramme heakskiitvas rahastamisotsuses.”

9) Lisasid on muudetud vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

1. Artikli 1 punktid 1–8 ja lisa punktid 1–5 kehtivad käesoleva otsuse vastuvõtmise päevast.

2. Lisa punkt 6 hakkab kehtima hiljemalt alates 2011. aasta programmide rakendamisest.

3. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada lisa punkti 6 2009. ja 2010. aasta programmide töösolevate või tulevaste projektide suhtes, järgides täiel määral võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet. Sellisel juhul kohaldavad liikmesriigid uusi eeskirju asjaomase projekti suhtes tervikuna ja muudavad vajaduse korral toetuslepingut. Üksnes tehnilise abi kulude puhul võivad liikmesriigid otsustada kohaldada lisa punkti 6 alates 2008. aasta programmist.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile, Bulgaaria Vabariigile, Tšehhi Vabariigile, Saksamaa Liitvabariigile, Eesti Vabariigile, Kreeka Vabariigile, Hispaania Kuningriigile, Prantsuse Vabariigile, Itaalia Vabariigile, Küprose Vabariigile, Läti Vabariigile, Leedu Vabariigile, Luksemburgi Suurhertsogiriigile, Ungari Vabariigile, Malta Vabariigile, Madalmaade Kuningriigile, Austria Vabariigile, Poola Vabariigile, Portugali Vabariigile, Rumeeniale, Sloveenia Vabariigile, Slovaki Vabariigile, Soome Vabariigile ja Rootsi Kuningriigile.

▼B

LISA

Otsuse 2008/456/EÜ lisasid muudetakse järgmiselt.

1. III lisa muudetakse järgmiselt:

1.1. punkt 2 jäetakse välja;

1.2. punkt 4.2 jäetakse välja.

2. IV lisa muudetakse järgmiselt:

2.1. A osa punkt 1.2 asendatakse järgmisega:

„1.2 Projektide valikumenetluse (vastutava asutuse / volitatud asutuse või nendega seotud üksuste tasandil) ja valiku tulemuste kirjeldus”;

2.2. A osa punkti 2 tabeli 1 viimase veeru päisest jäetakse välja sõna „abikõlblikud”.

3. V lisa A osa muudetakse järgmiselt:

3.1. punkt 1.2 asendatakse järgmisega:

„1.2. Eduaruande täiendus projektide valiku organiseerimise (vastutava asutuse / volitatud asutuse või nendega seotud üksuste tasandil) ja valiku tulemuste kirjelduse osas, kui see on asjakohane”;

3.2. lisatakse punkt 1,8:

„1.8. Kinnitus, et mingeid olulisi muudatusi haldus- ja kontrollisüsteemis ei ole toimunud pärast seda, kui komisjoni teavitati viimasest täiendusest [kuupäev]”;

3.3. punkt 4 asendatakse järgmisega:

▼B

„4. RAHALINE TÄITMINE

Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne

Tabel 1

Üksikasjalik finantsaruanne

Liikmesriik: […]

Aastaprogramm: […]

Seisuga: [päev/kuu/aasta]

(kõik summad eurodes)				Liikmesriigi poolt kavandatud (nagu komisjoni poolt heakskiidetud aastaprogrammis)			Liikmesriigi poolt eraldatud			Vastutava asutuse kinnitatud tegelikud summad (abisaajate kantud kulud ja EÜ lõplik toetus)					
Meetmed	Projektid	Prioriteet	Konkreetne prioriteet ([1])	Kavandatud kulud kokku (a)	EÜ toetus (b)	EÜ toetuse osatähtsus (c = b/a)	Abikõlblikud kogukulud (d)	EÜ toetus (e)	EÜ toetuse osatähtsus (f = e/d)	Abikõlblikud kogukulud (g)	EÜ toetus (h)	EÜ toetuse osatähtsus (i = h/g)	Kolmandate poolte panused (j)	Projekti käigus saadud sissetulekud (k)	Maksta / tagasi saada (l)
Meede 1: […]	projekt 1: […]														
	projekt N: […]														
Meede 1 kokku															
Meede …: […]	projekt 1: […]														
	projekt N: […]														
Meede … kokku: […]															
Meede N: […]	projekt 1: […]														
	projekt N: […]														
Meede N kokku															
Tehniline abi															
Muud tegevused ([1])															
KOKKU				0	0	0 %	0	0	0 %	0	0	0 %	0		

([1]) Kui see on kohaldatav.“;

▼B

3.4. punkt 6 asendatakse järgmisega:

„6. LISAD

Projekti abikõlblikud kulud ja tulude vastavus mittetulunduslikule põhimõttele ning projekti kokkuvõtlik kirjeldus

Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne

Tabel 6 A

Projekti abikõlblikud kulud ja tulude allikad Vastavus mittetulunduslikkuse põhimõttele XI lisa punkti 1.3.3 tähenduses

Seisuga: päev/kuu/aasta

	Abikõlblikud kulud			Tuluallikad			
	otsesed kulud	Kaudsed kulud	Abikõlblikud kogukulud	ELi toetus	kolmandate poolte panused	projekti käigus saadud sissetulekud	tulud kokku (nagu XI lisa punktis I.3.3 sätestatud)
	(a)	(b)	(c = a + b)	(e)	(f)	(g)	(h = e + f + g)
Projekti number Projekti number Projekti number jne							
MEEDE 1 KOKKU							
Projekti number Projekti number Projekti number jne							
MEEDE 2 KOKKU							
Projekti number Projekti number Projekti number jne							
MEEDE N KOKKU							
TEHNILINE ABI AASTAPROGRAMMIS KOKKU							

▼B

Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne **Tabel 6 B** **Projektipõhine aruanne**	
Seisuga: (päev/kuu/aasta)	
Projekti number ja pealkiri:	
Lõplik abisaaja:	
Meede (number):	
Prioriteet (number):	
Konkreetne prioriteet, kui see on asjakohane	
Tehniline lühikokkuvõte	
Konkreetse prioriteedi põhjendus, kui see on asjakohane	
Näitajatepõhised eesmärgid ja tulemused - projekti tulemused”	

▼B

4. VIII lisa muudetakse järgmiselt.

4.1. Pealkiri asendatakse järgmisega:

„NÄIDISTÕEND TEISE EELMAKSE TAOTLEMISEKS";

4.2. joonealusest märkusest nr 1 jäetakse välja sõna „abikõlblikud";

4.3. punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2. deklareeritud kulud on tehtud rahastamiseks valitud meetmete puhul kooskõlas asjaomase aastaprogrammi suhtes kohaldatavate kriteeriumidega;".

5. IX lisa pealkiri asendatakse järgmisega:

„NÄIDISTÕEND LÕPPMAKSE TEGEMISEKS".

6. XI lisa asendatakse järgmisega:

„XI LISA

VÄLISPIIRIFONDI KULUTUSTE ABIKÕLBLIKKUSE EESKIRI

I. **Üldpõhimõtted**

I.1. *Peamised põhimõtted*

1. Vastavalt põhiõigusaktile peavad kulud selleks, et olla abikõlblikud,

a) vastama fondi sisule ja selle eesmärkidele, nagu need on sätestatud põhiõigusakti artiklites 1 ja 3;

b) kuuluma põhiõigusakti artiklites 4 ja 6 toodud abikõlblike meetmete hulka;

c) olema vajalikud komisjoni poolt heaks kiidetud mitmeaastases või aastaprogrammis sisalduva projektiga hõlmatud tegevuste teostamiseks;

d) olema põhjendatud ning vastama usaldusväärse finantsjuhtimise, eelkõige kulutustele vastava tulu ja kulutasuvuse põhimõtetele;

e) olema kantud lõpliku abisaaja ja/või tema projektipartnerite poolt, kes peavad olema asutatud ja registreeritud liikmesriigis, välja arvatud valitsustevaheliste lepingute alusel loodud rahvusvahelised avaliku sektori organisatsioonid ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonide poolt asutatud eriasutused, Rahvusvaheline Punase Risti Komitee ja Punase Risti ja Punase Poolkuu Ühingute Rahvusvaheline Föderatsioon. Käesoleva otsuse artiklis 39 sätestatu suhtes kehtivad lõplikule abisaajale kohaldatavad reeglid *mutatis mutandis* ka projektipartnerite suhtes;

f) olema kantud vastavalt toetuslepingu konkreetsetele sätetele.

2. Mitmeaastaste meetmete korral põhiõigusakti artikli 16 lõike 6 mõistes loetakse käesolevaid abikõlblikkuse eeskirju kehtivaks vaid projektide suhtes, mis on osaks meetmest, mida kaasrahastatakse aastaprogrammi raames.

3. Fondist toetust saavaid projekte ei rahastata muudest ühenduse eelarveallikatest. Fondist toetust saavaid projekte peab kaasrahastama avalik või erasektor.

▼B

I.2. *Projekti eelarve*

Projekti eelarve peab olema esitatud järgmiselt:

Kulud	*Tulud*
+ Otsesed kulud (*DC*) + Kaudsed kulud (*toetuslepingus määratletud kindlaksmääratud protsent otsestest kuludest*)	+ EÜ toetus (*väikseim asjaomase otsuse artiklis 12 esitatud kolmest summast*) + lõpliku abisaaja ja projektipartnerite panused + kolmandate poolte panused + projekti käigus saadud sissetulekud
= Abikõlblikud kulud kokku *(TEC)*	**= Tulud kokku**

Eelarve peab olema tasakaalus. Abikõlblikud kogukulud peavad olema võrdsed kogutuludega.

I.3. *Tulud ja mittetulunduslikkuse põhimõte*

1. Projektid, mida fondist toetatakse, peavad olema mittetulundus-likud. Kui projekti lõppedes ületavad tuluallikad, sealhulgas sissetulekud, kulusid, vähendatakse fondi eraldisi vastavalt sellele. Kõik projekti tuluallikad peavad olema kantud lõpliku abisaaja raamatupidamisse või maksudokumentidesse ning olema tuvastatavad ja kontrollitavad.

2. Projekti tulud koosnevad kõikidest projektile fondist, avaliku või erasektori tehtud rahalistest panustest, sealhulgas lõpliku abisaaja enda panus, ning kõikidest projekti käigus saadud sissetulekutest. Käesolevates reeglites hõlmab mõiste „tulud” punktis I.4 kirjeldatud projekti abikõlblikkusperioodi jooksul saadud müügi- ja üüritulusid, tasusid teenuste osutamise eest, registreerimistasusid ja muid samaväärseid tulusid.

3. Mittetulunduslikkuse põhimõtte rakendamisest tulenev käesoleva otsuse artikli 12 lõikes c nimetatud ühenduse toetus saadakse, kui „abikõlblikest kogukuludest” lahutatakse „kolmandate poolte panused” ja „projekti käigus saadud sissetulekud”.

I.4. *Abikõlblikkusperiood*

1. Projektiga seotud kulud tuleb kanda ja vastavad maksed (välja arvatud amortisatsiooni eest) teha pärast liikmesriikide aastaprogramme heaks kiitvas rahastamisotsuses osutatud aasta 1. jaanuari. Abikõlblikkusperiood kestab kuni N (*) + 2 aasta 30. juunini, mis tähendab, et projektiga seotud kulud tuleb kanda enne nimetatud kuupäeva.

2. Lõikes 1 sätestatud abikõlblikkusperioodist tehakse erand liikmesriikide tehnilise abi puhul (vt punkti IV.3).

(*) „N” on aasta, mis on esitatud liikmesriikide aastaprogramme heaks-kiitvas rahastamisotsuses.

I.5. *Kulude dokumenteerimine*

1. Kulud peavad vastama lõpliku abisaaja tehtud maksetele. Need peavad olema vormistatud finants(sularaha)-tehingutena, välja arvatud amortisatsioon.

2. Üldjuhul peavad kulud olema tõendatud ametlike arvetega. Kui see ei ole võimalik, peavad kulud olema tõendatud raamatupidamisdokumentidega või samaväärse tõendusväärtusega dokumentidega.

▼B

3. Kulud peavad olema tuvastatavad ja kontrollitavad. Eelkõige peavad need olema

   a) kantud lõpliku abisaaja raamatupidamisdokumentidesse;

   b) määratletud vastavalt abisaaja asukohariigis kehtivatele raamatupidamisstandarditele ning vastavalt lõpliku abisaaja üldisele kuluarvestuse tavale, ja

   c) deklareeritud vastavalt kehtivatele maksu- ja sotsiaalõigusnormidele.

4. Kui see on vajalik, on lõplikud abisaajad kohustatud säilitama projektis osalevate partnerite projektiga seotud tulusid ja kulusid tõendavate raamatupidamisdokumentide tõestatud koopiaid.

5. Lõigetes 2–4 sätestatud dokumentide säilitamine ja töötlemine peab vastama siseriiklikele andmekaitsealastele õigusaktidele.

I.6. *Territoriaalne kehtivus*

1. Põhiõigusakti artiklites 4 ja 6 kirjeldatud meetmetega seotud kulud peavad olema kantud liikmesriikide territooriumil punkti I.1.1 alapunktis e määratletud lõplike abisaajate poolt, välja arvatud:

   — põhiõigusakti artikli 3 lõike 1 punktis d nimetatud üldeesmärgiga seotud meetmete rakendamisega seotud kulud; nende meetmetega seotud kulud võivad olla kantud liikmesriikide territooriumil või kolmandates riikides;

   — välispiiri valvamisega seotud meetmed; neid meetmeid võib võtta nii liikmesriikide territooriumil kui ka väljaspool seda.

2. Projektides osalevad partnerid, kes on registreeritud ja asutatud kolmandates riikides, võivad projektides osaleda mittekulupõhiselt, välja arvatud valitsustevaheliste lepingute alusel loodud rahvusvahelised avaliku sektori organisatsioonid ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonide poolt asutatud eriasutused, Rahvusvaheline Punase Risti Komitee ja Punase Risti ja Punase Poolkuu Ühingute Rahvusvaheline Föderatsioon.

II. **Abikõlblike kulude liigid (projekti tasand)**

II.1. *Otsesed abikõlblikud kulud*

Projekti otsesed abikõlblikud kulud on kulud, mida I osas esitatud abikõlblikkuse üldisi põhimõtteid kohaselt arvesse võttes määratletakse kui projekti rakendamisega otseselt seotud kulusid. Otsesed kulud tuuakse ära projekti üldises eelarvekavas.

Järgmised otsesed kulud on abikõlblikud.

II.1.1. T ö ö j õ u k u l u d

1. Projekti kaasatud isikute tööjõukulud, mis hõlmavad tegelikke palkasid, millele lisanduvad sotsiaalmaksud ja muud õiguspärased kulud, on abikõlblikud tingimusel, et need on kooskõlas abisaaja tavapärase töötasupoliitikaga.

2. Rahvusvaheliste organisatsioonide puhul võivad abikõlblikud tööjõukulud sisaldada eraldisi seadusejärgsete kohustuste täitmiseks ja töötasuga kaasnevaid rahalisi õigusi.

3. Avalik-õiguslike asutuste töötajate vastavad tööjõukulud on abikõlblikud ulatuses, mis vastab tegevuskuludele, mida asjaomasel avalik-õiguslikul asutusel ei tuleks kanda, kui asjaomast projekti ei oleks alustatud; kõnealused töötajad on lähetatud või määratud projekti ellu viima lõpliku abisaaja kirjaliku otsuse alusel.

4. Tööjõukulud tuuakse üksikasjalikult ära eelarveprojektis, märkides ametikohad ja töötajate arvu.

▼B

II.1.2. Sõidu- ja lähetuskulud

1. Sõidu- ja lähetuskulud on otseste kuludena abikõlblikud üksnes töötajatele või muudele isikutele, kes osalevad projekti tegevustes ja kelle reisimine on projekti elluviimiseks vajalik.

2. Sõidukulud on abikõlblikud tegelikult kantud kulude alusel. Nende hüvitamise määrad põhinevad kõige odavamal ühistranspordiliigil; lennutransporti võib reeglina kasutada üksnes reisideks, mis ületavad 800 km (edasi-tagasi) või kui lennureis on põhjendatud sihtkoha geograafilise asukohaga. Kui kasutatakse isiklikku autot, hüvitatakse see tavaliselt kas ühistranspordi hinna või läbisõidu põhjal vastavalt asjakohase liikmesriigi või lõpliku abisaaja avaldatud ametlikele reeglitele.

3. Lähetustuskulud on abikõlblikud tegelike kulude või päevarahade alusel. Kui organisatsioonil on oma päevarahamäärad, kohaldatakse neid vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja tavale liikmesriigis kehtestatud ülemmäärade piires. Lähetuskulud hõlmavad tavaliselt kohalikku transporti (sealhulgas takso), majutust, sööki, kohalikke telefonikõnesid ja muid kulusid.

II.1.3. Seadmed

II.1.3.1. Üldreeglid

Seadmete soetamise kulud (mis tulenevad mis tahes järgmistest tegevustest: rentimine, liisimine, ostmine kogu- või osamaksumuse alusel, ostetud varade amortisatsioon) on abikõlblikud ainult siis, kui need on projekti rakendamiseks olulise tähtsusega. Seadmetel peavad olema projekti jaoks vajalikud tehnilised omadused ning need peavad vastama kehtivatele normidele ja standarditele.

II.1.3.2. Rentimine ja liisimine

Rentimise ja liisimisega seotud kulud on kaasrahastamise eesmärgil abikõlblikud olenevalt liikmesriigis kehtestatud eeskirjadest, siseriiklikest õigusaktidest ja tavast ning projektiga seotud rentimise või liisingu kestusest.

II.1.3.3. Ostmine

1. Seadmete (süsteemid, varustus, transpordivahendid, muu hulgas need, millele on osutatud põhiõigusakti artikli 5 lõike 1 punktides c–f) soetamise kulud on abikõlblikud vastavalt siseriiklikele eeskirjadele. Sellised kulud on kaasrahastamiseks kõlblikud ostu osalise või täieliku maksumuse alusel, kui:

   a) need on otseselt seotud projekti elluviimisega;

   b) need on kantud vastavalt liikmesriigi kehtestatud riiklike hankereeglitele;

   c) seadmetel on projekti jaoks vajalikud tehnilised omadused ja nad vastavad kehtivatele normidele ja standarditele

   d) ►C1 seadmeid kasutatakse projekti eesmärkide saavutamiseks pärast ostmise päeva vähemalt: ◄

      — kolm aastat või rohkem info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaseadmete puhul;

      — viis aastat või rohkem muud tüüpi seadmete puhul, näiteks varustus ja transpordivahendid, välja arvatud allpool nimetatud;

      — kümme aastat helikopterite, laevade ja lennukite puhul.

▼B

2. Alternatiivina võivad eespool nimetatud seadmetega seotud kulud olla abikõlblikud amortisatsiooni alusel vastavalt siseriiklikele eeskirjadele. Sellisel juhul kohaldatakse eespool lõike 1 punktides a, b, ja c esitatud tingimusi. Lisaks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

   a) Kui enne projekti algust või selle kestel ostetakse seadmeid, on osa seadmete amortisatsioonist abikõlblik vastavalt nende projekti heaks kasutamise kestusele ning nende tegelikule kasutamisele projektis.

   b) Seadmed, mis osteti enne projekti algust, kuid mida kasutatakse projekti jaoks, on abikõlblikud amortisatsiooni alusel. Need kulud ei ole aga abikõlblikud juhul, kui seadmed osteti algselt ühenduse toetuse eest.

   c) Seadmete ostmise kulud peavad vastama tavalistele turuhindadele ning asjaomaste seadmete väärtus kantakse maha vastavalt maksu- ja raamatupidamiseeskirjadele, mida kohaldatakse lõpliku abisaaja suhtes.

II.1.4. Kinnisvara

II.1.4.1. Üldreeglid

Kinnisvara ostu, ehitamise, renoveerimise või rentimise korral peavad sellel olema projekti jaoks vajalikud tehnilised omadused ning see peab vastama kehtivatele normidele ja standarditele.

II.1.4.2. Ostmine, ehitamine ja renoveerimine

1. Kui kinnisvara soetamine on projekti rakendamise jaoks olulise tähtsusega ning selges seoses selle eesmärkidega, siis on kinnisvara, s.o juba valminud ehitiste ostmine või kinnisvara ehitamine kaasrahastamiseks kõlblik kogu- või osamaksumuse või amortisatsiooni alusel vastavalt allpool toodud tingimustele, ilma et see piiraks rangemate siseriiklike eeskirjade rakendamist:

   a) sõltumatult kvalifitseeritud hindajalt või nõuetekohaselt volitatud ametiasutuselt tuleb võtta tõend, milles kinnitatakse, et hind ei ületa turuväärtust, ning tõendatakse, et kinnisvara on vastavuses siseriiklike nõuetega, või täpsustatakse asjaolusid, mis ei ole siseriiklike nõuetega vastavuses ja mida lõplik abisaaja kavatseb projekti käigus parandada;

   b) kinnisvara ei ole ostetud ühenduse toetuse eest enne projekti rakendamise algust;

   c) kinnisvara tuleb vähemalt kümme aastat pärast projekti lõppu kasutada üksnes projektis loetletud eesmärkide täitmiseks, välja arvatud juhul, kui komisjon annab konkreetselt teistsuguse loa, kui tegemist on kogu- või osamaksumuse kaasrahastamisega. Kui tegu on kaasrahastamisega amortisatsiooni alusel, lühendatakse seda perioodi viie aastani;

   d) kinnisvara ostul peetakse kinni kulutustele vastava tulu ja tasuvuse põhimõttest ja kinnisvara ost on proportsionaalselt õiges suhtes ostu sooritamisega saavutatud eesmärki silmas pidades;

   e) amortisatsioonil põhineva kaasrahastamise korral on abikõlblik üksnes see osa kõnealuste varade amortisatsioonist, mis tekkis selle kasutamise ajal projekti käigus, ja varade tegeliku kasutamise määr projekti huvides. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt siseriiklikele raamatupidamiseeskirjadele.

2. Kinnisvara renoveerimise kulud on kaasrahastamiseks kõlblikud kogu- või osamaksumuse või amortisatsiooni alusel. Renoveerimiskulude korral kohaldatakse ainult lõike 1 punktides c ja e esitatud tingimusi.

▼B

II.1.4.3. Rentimine

Kinnisvara rentimine on kaasrahastamiseks kõlblik, kui rentimise ja asjakohase projekti eesmärgid on selgelt seotud, allpool toodud tingimuste kohaselt ja ilma et see piiraks rangemate siseriiklike eeskirjade rakendamist:

a) kinnisvara ei ole ostetud ühenduse toetuse eest;

b) kinnisvara tuleb kasutada üksnes projekti rakendamiseks. Vastasel juhul on abikõlblik ainult see osa kuludest, mis vastab projektis kasutatule.

II.1.5. Tarbekaubad, varustus ja teenused

Kulud tarbekaupadele, varustusele ja teenustele on abikõlblikud tingimusel, et need on tuvastatavad ja projekti rakendamiseks otseselt vajalikud.

II.1.6. Alltöövõtt

1. Üldreeglina peavad lõplikud abisaajad suutma hallata projekte ise. Projekti alltöövõtu korras täidetavatele ülesannetele ettenähtud summa tuleb toetuslepingus selgesti ära näidata.

2. Järgmiste alltöövõttudega seotud kulud ei ole fondist kaasrahastamiseks kõlblikud:

   a) alltöövõtu kulud, mis on seotud projekti üldise juhtimisega;

   b) alltöövõtt, mis suurendab projekti kulusid, lisamata sellele proportsionaalselt väärtust;

   c) vahendajate või konsultantide alltöövõtt, mille puhul tasu määratakse protsendina projekti kogukuludest, välja arvatud juhul, kui lõplik abisaaja põhjendab selle maksmist töö või osutatud teenuste tegeliku väärtusega.

3. Kõikide alltöövõttude puhul peavad alltöövõtjad kohustuma esitama auditeerimis- ja kontrolliasutustele kogu vajaliku teabe alltöövõtu alusel tehtud tegevuste kohta.

II.1.7. Eli kaasrahastamisega seotud nõuetest otseselt tulenevad kulud

Kulud, mis on vajalikud ELi kaasrahastamisega seotud nõuete täitmiseks, nt teavitamine, läbipaistvus, projekti hindamine, välisauditid, panga garantiid, tõlkekulud jne, on abikõlblikud otseste kuludena.

II.1.8. Eksperditasud

Õigusabi tasud, notaritasud ning tehniliste ja finantsekspertide kulud on abikõlblikud.

II.2. *Kaudsed abikõlblikud kulud*

1. Projekti kaudsed abikõlblikud kulud on kulud, mida ei ole võimalik määratleda asjaomase projekti rakendamisega otseselt seotud erikuludena, arvestades punktis I.1.1. määratletud abikõlblikkuse tingimusi.

2. Erandina punktis I.1.1 alapunktis e ja punktis I.5 sätestatust võivad meetme täitmise kaudsed kulud olla abikõlblikud lähtuvalt kindlaksmääratud tasemest, milleks on maksimaalselt 2,5 % otseste abikõlblike kulude kogusummast.

3. Organisatsioonid, mis saavad tegevustoetust ELi eelarvest, ei saa lülitada kaudseid kulusid oma eelarveprojekti.

▼B

III. **Mitteabikõlblikud kulud**

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

a) käibemaks, välja arvatud juhul, kui lõplik abisaaja saab näidata, et ei saa seda tagasi;

b) kasum kapitalilt, võlg ja võla teenindamise tasud, võlaintress, välisvaluutaga seotud komisjonitasud ja kursikahjud, eraldised kahjudeks või potentsiaalseteks tulevasteks kohustusteks; võlgnetavad intressid, ebatõenäoliselt laekuvad võlad, trahvid, rahalised karistused, kohtukulud, ülemäärased ja ebamõistlikud kulutused;

c) üksnes projekti töötajate meelelahutusele tehtud kulutused. Mõistlikud kulud külalistele ühisüritustel, mis on projekti käigus õigustatud, nagu projekti lõpu tähistamine või juhtrühma koosolekud, on lubatud;

d) lõpliku abisaaja poolt deklareeritud ja mõne muu ühenduse toetust saava projekti või tööprogrammi raames kaetud kulud;

e) maa ostmine;

f) mitterahalised sissemaksed.

IV. **Liikmesriikide algatusel antav tehniline abi**

1. Kõik fondi rakendamiseks vajalikud kulud, mida kannavad vastutav asutus, volitatud asutus, auditeerimisasutus, sertifitseerimisasutus või lõikes 2 loetletud ülesandeid täita aitavad asutused, on abikõlblikud tehnilise abina põhiõigusakti artiklis 18 täpsustatud piirides.

2. See hõlmab järgmisi meetmeid:

   a) meetmete ettevalmistamise, valiku, hindamise, juhtimise ja järelevalvega seotud kulud;

   b) projektide meetmete auditeerimiste ja kohapealsete kontrollidega seotud kulud;

   c) projekti meetmete hindamisega seotud kulud;

   d) meetmetega seotud teabe, selle levitamise ja läbipaistvusega seotud kulud;

   e) fondide haldamiseks, järelevalveks ja hindamiseks vajalike arvutisüsteemide soetamise, paigaldamise ja hooldusega seotud kulud;

   f) kulud meetmete elluviimisega seotud järelevalvekomiteede ja alamkomiteede koosolekutele. Nimetatud kulud võivad sisaldada ka kulusid ekspertidele ja teistele komiteedes osalejatele, sealhulgas osavõtjatele kolmandatest riikidest, kui nende osavõtt on meetmete tõhusa elluviimise seisukohalt olulise tähtsusega;

   g) kulud fondi rakendamiseks vajaliku haldussuutlikkuse suurendamiseks.

3. Tehnilise abiga seotud tegevused peavad olema teostatud ning vastavad maksed tehtud pärast liikmesriikide aastaprogramme heakskiitvas rahastamisotsuses nimetatud aasta 1. jaanuari. Abikõlblikkuse periood kestab kuni aastaprogrammi rakendamise lõpparuande esitamise tähtpäevani.

4. Kõik hanked tuleb teha vastavalt liikmesriigis kehtivatele siseriiklikele hanke-eeskirjadele.

▼B

5. Liikmesriigid võivad selle fondi tehnilise abi meetmeid rakendada koos mõne muu või kõigi nelja fondi tehnilise abi meetmetega. Sellisel juhul on käesoleva fondi raames rahastamiseks abikõlblik üksnes see osa kuludest, mida kasutatakse sellele fondile vastava ühismeetme rakendamiseks, ning liikmesriigid peavad tagama, et

   a) ühismeetme kulude osa arvatakse mõistlikul ja kontrollitaval viisil vastava fondi eelarvesse, ja

   b) ei toimu kulude topeltrahastamist.

V. **Transiidi erisüsteem**

Vastavalt artikli 40 lõikele 1 kohaldatakse transiidi erisüsteemi rakendamiseks antava toetuse suhtes aastaprogrammide rakendamist käsitlevaid põhiõigusakti ja käesoleva otsuse eeskirju *mutatis mutandis*. Kuid seoses käesolevas lisas sisalduvate abikõlblikkuse eeskirjadega kohaldatakse transiidi erisüsteemi suhtes järgmisi erieeskirju:

a) kulude abikõlblikkuse tähtaeg määratakse käesoleva otsuse artikli 40 lõike 3 alusel;

b) põhiõigusakti artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt on avalik-õiguslike asutuste tööjõukulud abikõlblikud tingimusel, et need põhinevad transiidi erisüsteemi rakendamisega seotud tegelikel lisakuludel ja on tegevuse jaoks eraldatud nõuetekohaselt põhjendatud ja erapooletut meetodit kasutades; kulud peavad olema tõendatud dokumentidega, mis võimaldavad teha kindlaks tegeliku kulu, mille avalik-õiguslik asutus kandis seoses transiidi erisüsteemiga ja mis ei tulene selle põhikirjajärgsetest kohustustest ega igapäevastest ülesannetest.”